

Leena Lindgren

Unton perintö

Saapuminen

Tuo pikimusta hurmuriherra saapui kotiimme noin 17-vuotiaana valmiina kissana edellisen isännän perhetilanteen muututtua kissalle epämukavaksi. Unto-herra oli elänyt useissa kodeissa pikkusisarensa Valpurin kanssa. Aika jätti Valpurista diagnosoimattoman hypertyreoosin vuoksi. Eihän yksinäinen Unto kokomusta ollut: rintakehän päällä oli 34 valkoista karvaa medaljonkina. Silmät olivat tarkat, vihreät ja ruskeapilkulliset, polkuanturat mustat ja häntä komea ja pitkä. Mietimme, miten Unto alkaisi elää ainoana kissana huolehdittuaan koko aiemman elämänsä neuroottisesta pikkusisarestaan. Ei ollut mitään ongelmaa: Unto otti johdon käsiinsä ja alkoi hoitaa meitä.

Unton persoona

Unto oli harvinaisen sivistynyt kissa. Hän tuomitsi poissaolomme, ellei niistä kerrottu etukäteen. Hänelle piti ilmoittaa, miksi olemme poissa ja koska tulemme kotiin. Olemme varmoja siitä, että Unto tunsu kellon, koska hän oli aina eteisen ovelle vastassa hyvissä ajoin. Turkin hoito oli Unton mieliharrastuksia. Karva oli aina kiiltävä ja hyvin huollettu. Kynnet Unto hoiti raapimispuulla, jossa hän myös voimisteli. Jokakeskiviikkoisen orkesteriharjoituksen jälkeen Untolla oli tapana pyyhkiä olohuoneen villamatolle ja esittää siinä tanssi ilona kotiintulostamme.

Taltioitua musiikkia Unto kuunteli kriittisesti. Hän ei voinut sietää jousisoittimen yksin harjoittelua kymmenine toistoineen. Kollegat

jousikvintetti harjoitteli meillä kahden kuukauden ajan. Ensimmäiset harjoitukset Unto kuunteli päiväpeiton päällä puoli-istuvassa asennossa otsa rypyssä. Viimeisen harjoituksen ajan, kun esitys oli lähes täydellinen, Unto makasi selällään tassut koukussa. Musikaalinen oli Unto.

Jo parin kuukauden kuluttua saapumisestaan Untosta kuoriutui täydellinen hedonisti. Unto tervehti eteisen ovelle tuttua saapujaa pään nykäisyllä: tännepäin! Päämäärä oli sänky, romaanin lukeminen tai yleinen makoilu kehräyksen säästämänä. Vasta asettumisen jälkeen vuorossa olivat tarkoin valikoidut makupalat. Olen lkenut Unton kanssa noin pari tuhatta romaania sängyssä. Kaikkiruokaisuudestani huolimatta minun on säännöllisin väliajoin palattava Väinö Lintaan. Osaan Tuntemattoman, Sotaromaanin ja Pohjantähti-trilogian melkein ulkoa. Linnan teoksien sivujen välistä löytyy vieläkin Unton mustia karvoja hänen merkattuaan posken pyyhkäisyllä aina uuden sivun. Näin kissa opettaa ihmistä hyvälle tavoille.

Kun kylpyhuoneesta alkoi kuulua tukan kuivaajan surinaa, Unto tuli ovelle nakkelemaan niskojaan: jaha, nyt se (emäntä) lähtee pois kotoa. Näinhän se aina oli.

Sisäkissana Unto pääsi valjaskävelyille pihapiiriin. Tapaamiset naapurien ja heidän lastensa kanssa olivat riemukkaita. Unto käveli häntä pystyssä tervehtimään ja otti kehumiset vastaan kuninkaallisesti. Syysiltaisina kävimme pimeään aikaan valjasjuoksulla. Unto vetäisi ison tontin ympäri kovalla vauhdilla. Otin taskulampun mukaani Unton varalle. Kyllä se niin oli, että emäntä sitä lampua tarvitsi.

KUVA. Unton viimeinen jouluku.

Unton hyvittely

Joskus vain kävi niin, että jouduimme myöhästymään sovitusta kotiintuloajasta. Alkuun hyvittelyksi kelpasi pakastesei pilkottuna ja sulatettuna Unton sopivan kokoisiksi katsomiksi palasiksi. Ajan myötä sei alkoi kyllästyttää. Lopulta anteeksianto tuli vasta kämmenkupista syötetyn nautan paistijauhelihan myötä. Härän marmorifile kelpasi ja oli erityisherkkua. Sitä syödessään Unto lauloi.

Unto ja keppi

Keskellä pihamaatamme kasvaa koristepensas, jonka juurakosta sojotti juurenpätkä. Unto ei kävelyillään päässyt tuon kepin ohitse, vaan kiehnäsi sen ympärillä pitkiä aikoja (**VIDEO**). Puutarhuri oli käynyt katkomassa ylimääräisiä juurakkoja, ja yksi kepinpala jäi Unton saaliiksi. Sitä runnottiin ja maisteltiin kotona pitkään. Todennäköisesti kepinä oli makuja, joita voimme vain arvata.

Unton lähtö

Pikkusiskonsa Valpurin poistumisen jälkeen Untollekin tehtiin kilpirauhaskokeet, ja hypertyreoosi todettiin. Karbimatsolilääkitys onnistui erinomaisesti, ja arvot normalisoituivat. Sittemmin kreatiniinipitoisuuskin suureni mutta

korjaantui pienellä annoksella ACE:n estäjää. Kaikki siis kunnossa.

Tulipa jouluku 2015, jonka vietimme Duodecim-seuran Viktorinrannassa Unton ja perillistemme kanssa (**KUVA**). Olimme jo pari viikkoa katselleet, kun Unto suki kiivaasti oikeaa poskeaan syömisen jälkeen. Joulun jälkeen kissalääkäri totesi Unton oikeassa yläkenessä patin. Koepala kertoi karmean totuuden: levyepiteelikarsinooma. Ei terapeuttisia keinoja. Diagnoosista lähtöön noin 40 päivää, kertoi Google. Unton ei tarvinnut syödä enää arkirookia. Herkut tarjoiltiin kädestä: katkarapuja, marmorifilettä ja muita herkkuja. Paino ei laskenut yhtään. Unto katsoi pitkään itsekin, etteikö täällä enää syödä ollenkaan normaalisti.

Helmikuun 25. päivän aamuyönä 2016 Unto sai hepulikohtauksen: aivometastaasi. Seuraavana aamuna alkoi viimeinen matka tutun kissalääkärin luokse valkoiseen käärinliinaan kiedottuna. Unto näki ja tiesi heti, minne oltiin menossa ja väräsi sylissäni automatkan. Ennen tajuntansa menetystä vakuutimme Untolle: tapaamme kissojen taivaassa. Kauniisti päättyi Unton melkein 20-vuotinen upea elämä.

Paluu untottomaan kotiin oli musertava. Joka paikka oli täynnä merkkejä Untosta. Ikkunalautaa, vaatekaapin keskijhyllä, sohvannurkka ja sänky. Saimme onneksi äkkilähdön kolmeksi viikoksi Atlantin rannalle. Rautapanssarimainen suru jäykisti rintakehäni yli puoli vuotta eikä ole vieläkään helpottanut. Edelleen liikennevaloissa Unton viimeinen katse tulee verkkokalvoilleni.

Verdin Requiem

Soitimme vuosi Unton lähdön jälkeen Giuseppe Verdin legendaarista Requemia Johanneksen kirkossa satapäisen kuoron kanssa. Päästiin Lacrimosa-osaan (kyynelehtimisosa). Kuulin äkkiä Unton kumean kehräyksen ja tunsin jaloissani hänen puskunsa. Unto tuli tervehtimään. En nähnyt nuotteja kyyneliltäni. Seuraavaan osaan päästyäni tunsin syvää kiitollisuutta Unton kohtaamisesta ja sain antaa parastani. Olipa siinä Unto! Hän oli enemmän kuin kissa! ■

LEENA LINDGREN, emeritaprofessori
Helsinki